

Oponentský posudek

Diplomové práce

„Počátky recepce římského práva, škola glosátorů a její hlavní představitelé“, Praha 2011

Diplomant(ka): Renata Ježková

Téma recepce římského práva si jistě zaslouží své zpracování, a to nejen pro nedostatečnou pozornost, která mu byla doposud věnována, ale také pro nesporný význam pro vývoj českého práva. Autorka správně začíná definicí pojmu recepce, zdůvodňuje proč mohlo být římské právo *reservoir* vhodným řešením pro rychle se rozvíjející feudální společnost, a také, proč se zemské právo recepci práva římského programově bránilo (str. 7 – 9). Popisuje objevování římských právních pramenů středověkem, zdůrazňuje význam církve a církevního soudnictví pro pronikání prvků římského práva.

V následující kapitole překračuje poněkud rámec zadání diplomové práce, a poskytuje čtenáři širší pohled na období vrcholné středověku – zabývá se (na základě práce LeGoffa a J. Kejře) středověkou univerzitou a vzdělaností, jak z hlediska obsahu výuky, dobou vzniku a přehledem nejstarších univerzit. Zvláštní pozornost je věnována Univerzitě v Boloni, což je vzhledem k působení Irneria a jeho žáků možno jen ocenit. Za přínosné považuji rovněž zmínku o Čechách a Moravanech, studujících v Bologni (str. 19).

V kapitole věnované glosátorům autorka vyzdvihuje jejich význam, opírajíc se o M. Bartoška a M. Černého, možná až příliš doslova, kapitola je jakousi koláží jejich textů, jež autorka pouze spojuje dohromady. V práci nechybí popis jejich vědecké metody, zde bych uvítal nějaké konkrétní případy glosovaných fragmentů z Digest (výjimkou je Odofredus k Dig. 1.1.6. - tato zmínka by zasloužila podrobnějšího rozpracování). Za přínos naopak považuji zpracování životopisů významných glosátorů, jakkoli ani zde nedokázala autorka překročit rámec encyklopedických hesel, ze kterých převážně čerpala a posouzení (třebaže stručné) vlivu kanonického práva (str. 31).

Druhá polovina práce je věnována, v rozporu se svým tématem, recepci římského práva v Čechách. Autorka se zde zabývá vznikem pražské univerzity, výukou římského práva, která zde probíhala., jež je dovedena až k osobě M. Boháčka. Opět postrádám zmínku o středověkých učencích, kteří se zabývali římským právem jako je např. Jan Kryštof Schambogen, stejně jako

Následující část práce je věnována dvěma významným postavám „recepce římského práva v českých zemích“ – středověkému právníkovi Kuneši z Třebovle a právnímu romanistovi Miroslavu Boháčkovi. Autorka zde podává v jakési paralele jejich životopisy a jejich dílo, v případě prvního se zaměřuje zejména na spor o selská odúmrtí, v případě Boháčkovi pak na jeho mediavelistické dílo. U obou právníků se autorka opírá o již existující práce (Černý, Kejř, Vaněček, Straňák) a nepřináší tak mnoho nového.

Práci kazí některé formální chyby – v citacích není uvedeno místo vydání, u časopiseckých článků chybí rozsah, internetové zdroje nejsou správně citovány, v textu se objevují gramatické chyby (např. „žáky Irneriovi“ str. 25).

Autorka se při své práci o rozsáhlý poznámkový aparát, založený na množství historických, právně-historických i romanistických prací. Při hodnocení práce je třeba vyzdvihnout její strukturu, ve které se Právnická fakulta UK stává zrcadlovým obrazem italské Boloně a Kuneš z Třebovle partnerem Irneria nebo i Accursia. Autorce se dle mého názoru daří uchopit fenomén recepce a ukázat – třebaže ve stručnosti – základní rysy jeho vzniku a popsat, jak obtížně si razí cestu z Itálie do Čech. Skutečnost, že jednotlivé kapitoly jsou příliš stručně popsány, že se autorce nedaří vystoupit ze stínu studované literatury, že příliš málo pracuje s prameny, je dáno rozsahem a náročností úkolu, který si volbou tématu vytýčila. A přes všechny výše uvedené výtky je nutno

shrnout, že tato práce je přínosem pro dějiny recepce římského práva a je možno ji nazvat prvním krokem na dlouhé cestě.

Proto doporučuji předloženou práci k obhajobě a navrhuji známku *velmi dobře*.

V Přerově, dne 17. 4. 2012

Mgr. Petr Dostálík, Ph.D.